

Bc. et Bc. Jan Ivanega, Rezidenční strategie Adama Františka ze Schwarzenbergu na příkladu panství Hluboká nad Vltavou počátkem 18. století, České Budějovice 2012, 194 s.

(Diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích)

Posudek vedoucího diplomové práce

Jan Ivanega si zvolil vědecky neobyčejně závažné badatelské téma, které se týká vybraných otázek směřujících k poznání rezidenčních strategií barokní šlechty počátkem 18. století, jimž historická věda doposud věnovala zanedbatelnou pozornost. Diplomant správně usoudil, že uchopení zvoleného tématu není myslitelné bez provedení hlubokého základního výzkumu rezidenčních strategií vybraného šlechtice a jeho rodiny, proto se rozhodl pro Adama Františka ze Schwarzenbergu a jeho sídla na panství Hluboká nad Vltavou. Ke zvládnutí zvoleného úkolu, který považuji pro magisterskou kvalifikační práci za velmi náročný, byl diplomant mimořádně dobře připraven, neboť dokázal využít svého historického a uměleckohistorického školení, které získal při studiu obou svých oborů, historie a dějin umění. To se projevilo nejen v přístupu k typologicky, paleograficky, jazykově a především interpretačně náročným archivním pramenům, zvláště úřední korespondence, ale také v jeho schopnostech kritického pohledu na domácí a zvláště zahraniční literaturu, v níž čerpal teoretické podněty. Přestože se výsledná podoba práce může zdát přesycená detailní faktografií, považuji zvolený přístup za plně oprávněný, pokud autor nechtěl v této fázi svého dlouhodoběji pojatého výzkumu rezidenčních strategií barokních Schwarzenbergů zůstat pouze u obecných tvrzení.

Rukopis dobře školeného historika umění nezaprou poučené výklady Jana Ivanegy o stavebních dějinách zkoumaných sídel Adama Františka ze Schwarzenbergu – zámků v Hluboké nad Vltavou, Ohradě a lázeňského souboru v Libníči. Autor se zajímal s neobyčejným smyslem pro vystižení detailu o jejich architektonické proměny, výzdobu exteriérů i interiérů, předpokládanou funkci sídla a jeho jednotlivých prostor. Stranou pozornosti neponechal jednotlivé umělecké tvůrce. Schopnost hledat interpretační průnik v různých typech pramenů, včetně ikonografických, umožnila autorovi, aby výklad stavebních dějin zvolených schwarzenberských sídel obohatil o distinktivně sociální rozměr, neboť se pokoušel hledat souvislosti směřující k projevům reprezentace urozeného individua, roli paměti v jeho myšlenkovém světě a předpokládaným nárokům na ceremoniál.

Přestože Jan Ivanega prozatím rezignoval na neobyčejně náročný pokus o sestavení aspoň přibližného itineráře Adama Františka ze Schwarzenbergu, zabýval se využíváním Hluboké,

Ohrady a Libniče. Dobře volené badatelské otázky, které kladl pramenům, mu umožnily poznat nejen odlišné funkce jednotlivých sídel, ale také skladbu hostů, které schwarzenberský velmož zval na hlubocké panství. Za velmi objevný považují autorův pohled do zázemí loveckých zábav na Ohradě a lázeňskou péči o tělo v Libniči. Zřetel k provozu zvolených sídel umožnil diplomantovi, aby zkoumal jejich hmotnou kulturu, nároky na vybavení a zásobování. V tomto smyslu Jan Ivanega opět zřetelně překročil uměleckohistorický popis, neboť prokázal své schopnosti uchopit projevy každodenní kultury šlechtických sídel barokní doby v kulturně a sociálně dějinných souvislostech. Navíc je třeba zdůraznit, že ze všednosti sídel se autorovi nevytratil ani konkrétní člověk zasazený do svého sociálního prostředí, které dobře chápalo skutečné i symbolické projevy jeho chování a jednání.

I po jazykové, stylistické a formální stránce převyšuje úroveň Ivanegovy rozpravy nároky běžně kladené na obdobný typ kvalifikačních prací. Zevrubný poznámkový aparát na první pohled dokládá autorovu badatelskou píli, pečlivost a tvůrčí zaujetí výzkumem. Jazyk je sdělný, věcný, srozumitelný. Drobné překlepy jsou naprosto zanedbatelné.

Jan Ivanega předložil samostatnou, interpretačně zralou a obsahově objevnou diplomovou práci, která výrazným způsobem posouvá poznání rezidenčních strategií barokní šlechty a jejího všedního života počátkem 18. století. Volbou pramenů, způsobem kladení otázek a dosaženými vědeckými výsledky nepřímo navázal na výzkumy každodenního života šlechty v renesančních zámcích a palácích, které dlouhou dobu neměly odpovídající vědecké pokračování. V tomto smyslu diplomant svými výzkumy přispívá k poznání proměn sídelních a rezidenčních strategií urozených osob v dlouhém čase raného novověku. Jestliže bude v obdobně pojatých výzkumech pokračovat, domnívám se, že si brzy vyžádají širší srovnávací rámec přinejmenším habsburské monarchie.

Jelikož diplomová práce Bc. et Bc. Jana Ivanegy představenými výsledky výrazně překračuje heuristické, teoretické, interpretační a obsahové nároky běžně kladené na kvalifikační rozpravy magisterského stupně, **doporučuji** ji nejen k obhajobě s návrhem klasifikace **výborně**, ale soudím, že po dopracování a rozšíření kontextu by měla být **předložena jako spis k rigoróznímu řízení** v oboru české dějiny.

České Budějovice 31. 05. 2012

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.